

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2013CC387

Zaaknummer Klachtencommissie 2011T385 (3) en 2011T38 (1)

datum uitspraak 12/06/2014

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: verzoeker,

bijgestaan door: mr. M.A.T. Hillenaar, advocaat te Nijmegen,

te voldoen door:

de Congregatie van de Salesianen van Don Bosco,

gevestigd te [plaats] ([land]),

hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 18 juli 2013, tezamen met twee adviezen van de Klachtencommissie d.d. 7 februari 2013 (zaaknummer 2011T385 (1)) en d.d. 23 mei 2013 (zaaknummer 2011T385 (3)), waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brieven d.d. 22 februari en d.d. 1 juni 2013, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaringen uit de twee adviezen over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 1 november 2013 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 10 december 2013. Verweerder heeft bij brief van 21 januari 2014 medegedeeld af te zien van een nadere reactie op deze schadeonderbouwing.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende uitzonderlijk seksueel misbruik.

Misbruik algemeen

Verzoeker woonde met zijn familie in [land]. In [jaartal] is verzoeker als oudste kind van het gezin naar Nederland gekomen, waar voor hem een plek werd gezocht in een internaat. Hij kwam terecht in [internaat] te [plaats], alwaar hij heeft verbleven van 1960-1966. Verzoeker was bij aanvang van het misbruik 12 jaar oud. Verzoeker verliet [internaat] toen hij 18 jaar was en in militaire dienst moest. Verzoeker had toen sporadisch contact met zijn ouders.

Seksueel misbruik door [naam 1]

[naam 1] (hierna: [naam 1]) was in [internaat] werkzaam en belast met de verzorging voor de jongens, in het bijzonder voor de [land]-gangers. Ook trad [naam 1] op als vertrouwenspersoon en huiswerk- en sportbegeleider.

Verzoeker had de indruk gekregen dat hij [naam 1] kon vertrouwen omdat [naam 1] verzoeker troostte en verzoeker zijn verhaal kon doen bij [naam 1]. [naam 1] heeft verzoeker gedurende zijn verblijf in [internaat] seksueel misbruikt. Dit seksueel misbruik vond plaats bij het naar bed brengen van verzoeker, in het kader van het sporten, en ook in de slaapkamer van [naam 1]. Verzoeker werd gedrongen met zijn hand over de penis van [naam 1] te wrijven. Ook heeft verzoeker [naam 1] ten minste 15 tot 20 keer oraal moeten bevredigen. Het seksueel misbruik ging gepaard met een vorm van chantage; verzoeker mocht niet sporten als hij niet deed wat [naam 1] van hem verzocht.

Verzoeker heeft het seksueel misbruik bij de directeur van [internaat] gemeld, maar deze geloofde verzoeker niet. [naam 1] heeft verzoeker daarop opgesloten in een kast. Verzoeker heeft het seksueel misbruik ook gemeld bij de politie waarna een gesprek plaatsvond van de politie met de directeur. Verzoeker werd verteld dat hij niet zo moest liegen. Ook toen werd verzoeker weer opgesloten in een kast. Verzoeker voelde zich verraden. Verzoeker was geheel afhankelijk van [naam 1] en van verzorging door anderen, omdat zijn de ouders ver weg in [land] verbleven. [naam 1] heeft van deze situatie op grove wijze misbruik gemaakt, aldus de Klachtencommissie in haar advies onder 4.4.

Seksueel misbruik door [naam 2]

Broeder [naam 2] (hierna: [naam 2]) werkte (van eind augustus 1960 tot in 1966) als kok in [internaat]. [naam 2] heeft toenadering gezocht tot verzoeker en gaandeweg is hij verzoeker seksueel gaan misbruiken en de ernst daarvan nam toe.

Het seksueel misbruik bestond uit het 'aanrijden' tegen het lichaam van verzoeker en ging erin over dat verzoeker de onblote penis van [naam 2] diende vast te pakken en hem diende af te trekken. Tot daadwerkelijk oraal contact is het niet gekomen. Het seksueel misbruik heeft in een periode van zes jaren veelvuldig plaatsgevonden.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van twee adviezen van de Klachtencommissie (het advies d.d. 7 februari 2013 met zaaknummer 2011T385 (1) gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen [naam 2] en het advies d.d. 23 mei 2013 met zaaknummer 2011T385 (3)), gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen [naam 1]. In de twee adviezen zijn de klachten van verzoeker gegrond verklaard en de adviezen zijn voorzien van de schriftelijke beslissingen van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagden tot overname van de beide adviezen.

3.2 categorie-indeling

Categorie-indeling misbruik door [naam 1]

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en gelet op het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat een indeling van de aanvraag tot financiële compensatie in categorie 4, zoals nader omschreven in artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling, haar juist voorkomt.

Artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling is van toepassing in geval van eenmalige tot enkele malen verkrachting. De reikwijdte van het begrip verkrachting binnen categorie 4 dient - aldus de Toelichting bij de Compensatieregeling- door de Compensatiecommissie te worden bepaald. De Compensatiecommissie ziet in zijn algemeenheid seksuele handelingen waarbij wordt binnengedrongen in het lichaam van ofwel het slachtoffer ofwel de dader als verkrachting die valt in categorie 4. Orale seksuele handelingen vallen daar in beginsel ook onder.

Categorie-indeling misbruik door [naam 2]

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en gelet op het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat een indeling van de aanvraag tot financiële compensatie in categorie 3, zoals nader omschreven in artikel 5 sub 3 van de Compensatieregeling, haar juist voorkomt.

Categorie-indeling tezamen

Gelet op de aard en omvang van het seksueel misbruik dat verzoeker door [naam 1] en [naam 2] in zijn totaliteit is aangedaan, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie (daarbij het totale seksueel misbruik in haar afweging betrekkelijk) dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van 12 jaar.
- Het misbruik heeft zeer lang voortgeduurd, te weten zes jaren (1960-1966).
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, gedwongen oraal seksuele handelingen, het moeten aftrekken.
- Het misbruik heeft veelvuldig plaatsgevonden, waarbij de orale seksuele handelingen tenminste 15 tot 20 keer hebben plaatsgevonden.
- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat op dat moment 'thuis' was voor verzoeker en waardoor zijn gevoel van veiligheid werd geschaad.
- Het misbruik ging gepaard met dreiging, opsluiting in een kast en tot twee keer toe niet geloofd worden toen verzoeker van het misbruik melding maakte aan gezagsdragers (directeur en politie).

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering

volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Hillenaar voornoemd bij brief van 10 december 2013 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker is ten gevolge van het hem aangedane seksueel misbruik beschadigd geraakt. Hij heeft noch de Mulo noch de Lts met een diploma kunnen afronden. Bij een later in zijn leven afgenomen test scoorde hij evenwel op Hbo-niveau.

Het seksueel misbruik heeft ook zijn sporen nagelaten in het persoonlijk leven van verzoeker. Hij is meerdere keren gescheiden. In zijn persoonlijk functioneren heeft impulsbeheersing centraal gestaan, maar dit gelukte steeds minder en resulteerde in agressie-uitbarstingen.

Verzoeker heeft vele banen gehad die een aantal keren door ontslag of door een faillissement geëindigd zijn. Hij is op [datum] uitgevallen wegens zowel lichamelijke als geestelijke klachten. In [jaartal] is deze laatste baan geëindigd middels een ontslag nadat hij een rol als klokkenluider had vervuld. Verzoeker is toen in aanmerking gekomen voor een uitkering op grond van de Ziektewet en later de WIA. De hierdoor geleden schade (wegens gederfde inkomsten) is hoog; het verschil tussen zijn laatst genoten inkomen in [jaartal] en de nadien ontvangen Ziektewet/WIA-uitkering bedraagt meer dan €2.000,-- bruto per maand. De totaal door verzoeker gederfde inkomensschade is te begroten op meer dan €200.000,-- bruto. Verzoeker is in zijn leven meerdere keren onder psychiatrische behandeling geweest.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 21 januari 2014 een inhoudelijke reactie gegeven over de door verzoeker gestelde vermogensschade en het causaal verband met het hem aangedaan seksueel misbruik.

Verweerder erkent zonder meer dat verzoeker een slachtoffer is van seksueel misbruik dat om die reden aanspraak kan maken op betaling van compensatie. Verweerder merkt evenwel op dat niet in voldoende mate aannemelijk is dat de in of omstreeks [jaartal] ingetreden arbeidsongeschiktheid uitsluitend zou zijn veroorzaakt door het seksueel misbruik.

De directe aanleiding voor het ernstig arbeidsconflict in [jaartal] lijkt zijn oorsprong te vinden in een met een concurrentiebeding strijdig handelen van verzoeker. In de procedure die aan

het ontslag ten grond ligt, is niet gerept over seksueel misbruik of ander psychisch lijden. In tegendeel, het arbo-advies van [datum] maakt er melding van dat het arbeidsconflict dusdanig bleek te zijn geëscaleerd dat verzoeker ernstige psychische klachten als gevolg hiervan toonde.

Voorts merkt verweerder op dat verzoeker vóór [jaartal] niet eerder wegens psychische redenen arbeidsongeschikt is geweest.

Ten slotte zij er op gewezen dat in het leven van verzoeker -naast het seksueel misbruik- ook sprake geweest van andere mogelijk schadeveroorzakende gebeurtenissen; een 3-tal ongelukken, verwaarlozing in zijn jeugd, scheiding van zijn ouders en het gevoel er alleen voor te staan. Het voorgaande brengt verweerder tot het oordeel dat er geen steun is voor de stelling dat (uitsluitend) het seksueel misbruik debet kan zijn geweest aan het door verzoeker in het verleden ondervonden gebrek aan welbevinden, laat staan aan het intreden van arbeidsongeschiktheid.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Wel dient -aldus de Compensatiecommissie- ook in gevallen van uitzonderlijk misbruik een dergelijk causaal verband en de daaruit voortvloeiende vermogensschade in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Uit de door verzoeker overgelegde stukken valt af te leiden dat zijn werkzame leven heeft bestaan uit vele banen waaraan om uiteenlopende redenen steeds een einde kwam; een aantal keren is sprake geweest van een faillissement en een aantal keren heeft een conflict aan de beëindiging van zijn dienstverband ten grondslag gelegen. In zijn laatste baan, waarmee hij in [jaartal] was begonnen, is hij met ingang [datum] uitgevallen en heeft de rechter het dienstverband met invang van [datum] ontbonden wegens een arbeidsgeschil. Hierna is verzoeker niet meer aan het werk gekomen. Hij is op psychische gronden arbeidsongeschikt verklaard en heeft sindsdien een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen tot aan zijn pensioenge-rechtigde leeftijd.

Verzoeker stelt zich op het standpunt dat de hierdoor geleden inkomensschade voor vergoeding in aanmerking dient te komen. De in dat kader te beantwoorden vraag is of voldoende aannemelijk is geworden dat sprake is van vermogensschade (al dan niet voortvloeiend uit het ontslag in [jaartal] en de sindsdien voortdurende arbeidsongeschiktheid op psychische gronden) die voortkomt uit het verzoeker in zijn jeugd aangedaan seksueel misbruik.

4.6 Uit het overgelegde rapport d.d. [datum] van [naam] (hoofd volwassenen afdeling) en [naam] (psychiater) kan worden afgeleid dat verzoeker in die periode door zijn huisarts is verwezen wegens zowel somatische als psychische klachten (onlustgevoelens en agressieproblematiek). Ook wordt in dit rapport genoemd dat het samenwerken met collega's moeilijkheden oplevert en dat aan verzoeker kennelijk is voorgesteld om naar een andere baan uit te kijken. Als conclusie wordt gesteld dat verzoeker in zijn jeugd emotioneel veel tekort is gekomen; verzoeker wordt verwezen naar de polikliniek van het ziekenhuis.

Tevens is overgelegd een psychiatrische expertise d.d. [datum] van [naam] (psychiater). Daarin wordt vermeld dat verzoeker medio [jaartal] zijn werkzaamheden heeft moeten staken wegens vermoeidheid/stress. Opgemerkt wordt voorts dat verzoeker problemen heeft met het verlies van zelfbeheersing; aan suïcidale gedachten lijdt; dat er sprake is van 'depersonalisatieverschijnselen' en dat hij in zijn leven gefocust is geweest op agressieremming.

Dit heeft uiteindelijk geleid tot decompensatie en een neurastheen toestandsbeeld met dysthyme kenmerken. In zijn jeugd is sprake geweest van een affectief tekort. [naam] acht hem volledig arbeidsongeschikt en vindt psychotherapeutische behandeling noodzakelijk.

Op basis van de overgelegde stukken van het UWV (arbeidsdeskundige rapportage d.d. [datum], opgesteld door [naam] blijkt dat verzoeker met ingang van [datum] voor 65 tot 80% arbeidsongeschikt is. Deze arbeidsongeschiktheid heeft voortgeduurd tot aan verzoekers pensioengerechtigde leeftijd.

4.7 Daar staat tegen over, aldus de Compensatiecommissie, dat het ontslag in [jaartal] primair voortvloeit uit een arbeidsgeschil over een non-concurrentiebeding en dat in het verzekeringsgeneeskundige rapport van [naam] van [datum] wordt vermeld dat de psychische klachten een gevolg zijn van het arbeidsconflict en daarop een reactie vormen. Het overgelegde vonnis van de Rechtbank [plaats] (sector kanton) d.d. [datum] en het hiervoor genoemde verzekeringsgeneeskundige rapport d.d. [datum] van [naam], brengen mee dat de uitval in [jaartal] redelijkerwijs niet toegerekend kan worden aan het onderhavige seksueel misbruik.

4.8 Wel is de Compensatiecommissie van oordeel dat voldoende aannemelijk is geworden (op basis van de psychiatrische rapporten uit [jaartal] en [jaartal] en het door verzoeker overgelegde C.V.) dat verzoeker een versnipperde loopbaan met vele banen heeft gehad, waaraan regelmatig door problemen in zijn persoonlijk functioneren een einde kwam. De Compensatiecommissie acht niet onaannemelijk dat het persoonlijk optreden van verzoeker indirect mede een rol heeft gespeeld in het arbeidsconflict dat in [jaartal] rees. Uit de eerder genoemde psychiatrische rapporten, alsmede uit het rapport van [naam] d.d. [datum] (als psychiater werkzaam voor [instelling]) komt als rode draad en schadeveroorzakende omstandigheid steeds naar voren dat verzoeker in zijn jeugd emotioneel tekort gekomen is.

Dit tekort in emotionele zorg heeft enerzijds betrekking op de periode vóór het seksueel misbruik toen verzoeker nog bij zijn ouders woonde in [land]. Anderzijds heeft het seksueel misbruik dat verzoeker gedurende zes jaar is aangedaan (van verzoekers 12^e tot zijn 18^e jaar) dit emotioneel tekort ontegenzeggelijk doen voortduren en zijn gevoelens van onveiligheid van verzoeker verergerd, aldus de Compensatiecommissie. Verzoeker, die als twaalfjarige op het internaat kwam terwijl zijn ouders overzee woonden, had op het internaat moeten kunnen rekenen op veiligheid en geborgenheid. Hij is daarentegen geconfronteerd geweest met jarenlang seksueel misbruik (dat hem bovendien door twee personen is aangedaan), hetgeen heeft geleid tot het een voortduren en verergeren van zijn gevoelens van eenzaamheid. Voor de Compensatiecommissie is voldoende aannemelijk geworden dat het seksueel misbruik en de psychische gevolgen daarvan een destabiliserend effect hebben gehad op de ontwikkeling van verzoeker en op zijn vermogen om uit te groeien tot een volwassene die evenwichtig en stabiel kan functioneren, zowel in zijn persoonlijk leven als in zijn werkzaam leven. De vermogensschade die verzoeker heeft geleden door zijn zeer versnipperde carrière, dient -aldus de Compensatiecommissie- gedeeltelijk te worden toegerekend aan het onderhavige seksueel misbruik. Gedeeltelijk, omdat uit de overgelegde stukken ook is gebleken dat sprake is van andere feiten en omstandigheden, die geacht kunnen worden ten grondslag te hebben gelegen aan de gestelde vermogensschade en die redelijkerwijze niet voor rekening van verweerder kunnen worden gebracht.

Aangezien de aan verweerder aldus toe te rekenen vermogensschade niet concreet valt te berekenen, zal de Compensatiecommissie deze schattenderwijs vaststellen.

4.9 Uiteraard heeft verzoeker voor het seksueel misbruik dat hem in zijn zeer vroege jeugd is aangedaan en dat als uitzonderlijk misbruik heeft te gelden, daarnaast recht op een aanzienlijke immateriële schadevergoeding voor het leed waarmee hij in de loop van zijn leven diensgevolge geconfronteerd is geweest.

4.10 Al de feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €70.000,- voor materiële en immateriële schade geadvi-

seerd dient te worden. Aangezien verweerder reeds een voorschot van €25.000,-- aan verzoeker heeft betaald, resteert een bedrag van €45.000,--

4.11 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €2.443,35 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijke seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak :

- een bedrag van €45.000,-- (€70.000,-- waarvan het reeds door verweerder aan verzoeker betaalde voorschot van €25.000,-- op in mindering is gebracht) te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €2.443,35 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is geweest door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S. -van C., griffier, op 12/06/2014 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter